

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

BUTLLETÍ INFORMATIU N° 42/43 NOVEMBRE/DESEMBRE 1986

PRENSA
LLORETTINA

BON NADAL

i felicitat any nou

FESTES DE NADAL 86

Dia 24. A les 22 hores.

MALTINES

- Sibil·la: Catalina Picornell Arrom.
- Representació de la cova de Betlem.
- Sermó de la Calenda: Mateu Ramis To màs.
- Cant dels àngels: M^a del Mar Ramis Font, Magdalena Garcias i Cristina Ruiz.
- Adoració dels pastors.
- Celebració de l'Eucaristia.
- Cant de villancets pel Cor.
- Xocolatada.

Dia 26. A les 11.30 hores.

VISITA ALS BETLEMS

Dia 28. Al Teatre Principal de Ciutat.

SARSUELA: "Doña Francisquita".

Dia 31. A les 22.30 hores.

ADORACIÓ NOCTURNA

A les 24 hores.

BENVINGUDA AL NOU ANY.

Dia 1. A les 20.30 hores.

VETLADA MUSICAL TEATRAL

Dia 4. A les 12 hores.

PATGE DELS REIS

per recollir les cartes dels nins.

A les 16.30 hores.

CINEMA: "La historia interminable".

Dia 5. De les 10 a les 19 hores.

RECOLLIDA D'"INFORMES"

a la portassa del Centre.

A les 20 hores.

ARRIBADA DELS REIS.

- Adoració a l'església.
- Salutació en el Centre.
- Repartiment de juguetes.

*Molts
d'anys*

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

Butlletí informatiu n° 42/43

NOVEMBRE/DESEMBRE 1986

Lloret de Vista Alegre

CONSELL DE REDACCIÓ

Andreu Mora

Bartomeu Amengual

Guillem Fiol

IMPRESSIÓ

"Apóstol y civilizador"

Petra.

Dipòsit Legal: PM 623/79

NOTÍCIES LOCALS

FIRA D'ARTESANIA

Des del 29 de novembre fins al 8 de deembre es va poder visitar, al Passeig del Born de Ciutat, la Fira d'Artesania "Balear 86". En el transcurs de la mateixa es projectà diàriament el vídeo que, sobre el tema "Els trinxeters" havia realitzat Andreu Ramis ("Rosset").

ASSOCIACIÓ DE LA 3ª EDAT

L'Associació de la Tercera Edat, amb el patrocini del Consell Insular de Mallorca, ha organitzat per diumenge dia 28 de deembre a les 4 de l'horabaisa una sessió de sarssuela al Teatre Principal de Ciutat.

L'obra es titula "Doña Francisquita".

U.D. LLORET

Els darrers resultats han estat:

- 23/11 Lloret 1 - Campanet 4
- 30/11 Sencelles 4 - Lloret 2
- 7/12 Descans
- 14/12 Lloret 1 - Ariany 1
- 21/12 Descans

La classificació està com segueix:

	J	G	E	P	GF	GC	Puntos
Sineu	10	8	1	1	29	11	+5
Sancellas	10	7	2	1	36	14	+4
Barracar	10	7	2	1	24	13	+4
Campanet	10	4	3	3	23	13	+1
A. Llubi	10	5	1	4	15	17	+1
Arta	10	4	0	5	21	20	8 -2
Lloret	10	3	2	5	16	19	8 -2
San Juan	10	3	1	6	15	20	7 -3
Ariany	10	2	2	6	15	32	6
Santa Maria	10	2	1	7	14	29	5 -5
Buger	10	2	1	7	12	26	5 -3

BARTOMEU AMENGUAL GOMILA ("Sabater") publicà, el passat 30 de novembre, un article al suplement "Memòria civil (1936-1939)" que publica cada diumenge el diari "Balears". L'article tractava sobre la guerra civil al nostre poble i anava signat per ell mateix i per Damià Quetglas.

GABRIEL FONTIRROIG ("Paletes") sofrí, el 17 de desembre, una caiguda quan es dirigia en moto a Sa Canova (Sa Pobla). Sortosament ja està recuperat de les ferides sofertes.

GERMANDAT DE DONATS DE SANG

El proper 30 de gener la Unitat Mòbil de la Germandat visitarà el nostre poble.

PER QUÈ...

PER QUÈ...

PER QUÈ...

- ... hi ha gent que confon Na Ben Vista amb "Es Pi Gros"?
- ... no es neteja el solar que hi ha al carrer de S'Arracó?
- ... diuen que fan pagar 200 pta. per jugar una hora a tennis si l'Ajuntament només donà permís per fer-ne pagar 100?
- ... no s'arreglen els clots que hi ha al carrer Major?

27/Febrer. Mª Teresa Fuster Molas, de 68 anys.

13/Març. Miquel Sastre Gelabert, de 84 anys.

15/Març. Maria Costa Verger, de 80 anys.

4/Maig. Josepa Fluixà Cerdó, de 90 anys.

24/Maig. Rafel Munar Jaume, de 60 anys.

29/Maig. Miquel Vanrell Arrom, de 84 anys.

11/Juny. Margalida F. Mayol Ripoll, de 18 mesos.

17/Juny. Gaspar Fontirroig Camps, de 64 anys.

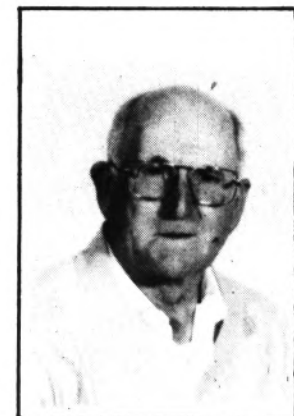
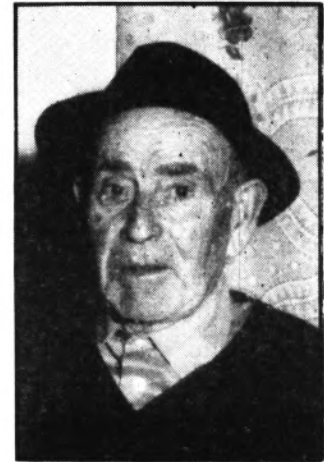
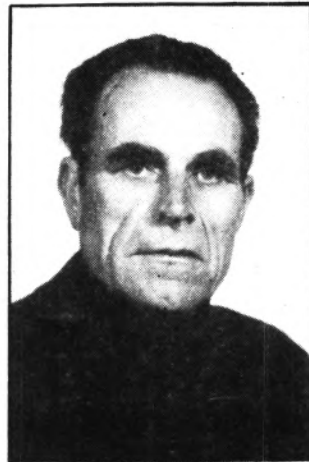
25/Agost. Bartomeu Amengual Alonso, de 16 anys.

22/Setembre. Miquel Gili Font, de 79 anys.

5/Octubre. Magdalena Amengual Munar, de 82 anys.

21/Octubre. Bartomeu Fontirroig Real, de 62 anys.

Ens han deixat el 1.986

Aquesta fotografia, agafada fa una quarantena d'anys, correspon a un dinar que feren els músics de Llorito a Can Pellusco.

Els fotografiats són:

Primera fila: Tomeu "Serena", Arnau "Ferreco" (+), Joan "Llabrés", (?).

Segona fila: Catalina "Tomàs", Guillem "Riberó", Jeroñi "Abrines", Rafel "Rei", Miquel "Llubí", Miquel "Pellusco", Pere "Carter" (?), (?), Toni "Tuti" (+).

Tercera fila: Bernat "Xoroi", Jaume de mestre Jaume", Peré "Lluca", mestre "Domingo de s'Arracó", Miquel "Panxó", Antònia "Barreta".

Quarta fila: Toni "Company" (+), Joana "Serena", Mateu "Poleo", Miquel "Abrines" (+), Margalida "Blanca", Catalina "Blanca", Magdalena "Serena".

Amb el suport de

**Ajuntament de
Lloret de Vista Alegre**

CORRECCIÓ DE BARBARISMES referents a: NEGOCIS

Barbarisme Forma correcta

AGOTAR	esgotar, acabar
AHORRAR	estalviar
ALMACEN	magatzem
ALQUILER	lloguer
BARATO	barut
COBRO	cobrament
HASIENDA	hisenda
MOSTRUARI	mostrari
PORCENTATGE	percentatge
RECIBO	rebut
SOCIO	soci
XEQUE	xec

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

EL CURS ESCOLAR EN MARXA...

Aquell 15 de setembre, dia quan els infants il·lusionats estrenaven els llapis i quaderns per començar l'escola, malgrat era quasi ahir, ja ens sembla llunyà. Ara, temps de Nadal, dies de goig i festa familiar, és hora de fer balanç d'aquest primer trimestre que acaba.

Començàvem aquell dia l'escola amb la substitució de la professora tutora de Cicle Mitjà a càrrec de na Francesca Sastre qui s'encarregà de les àrees pròpies de la professora titular fins dia 7 de novembre. Des d'aquestes retxes li donam les gràcies pel seu bon fer i li desitjam tota casta d'èxits. Altra volta incorporada a les classes la titular, juntament amb els altres dos mestres, el curs segueix amb normalitat.

Com a cursos anteriors, D. Miguel Mulet col·labora activament amb l'escola en les àrees de música i religió, formant part aleshores del Claustre de Professors del Centre. En Bartomeu Amengual també col·labora activament entrenant a futbol als al·lots. Gràcies a tots dos.

Punt i apart mereixen els 56 alumnes matriculats enguany a l'escola els quals segueixen el curs amb il·lusió i aprofitament. Des d'aquí els encoratjam a seguir endavant estudiant i esforçant-se per aconseguir a fi de curs el plaer d'haver aprofitat el temps i d'haver après algunes coses més.

L'Associació de Pares d'Alumnes comença la seva tasca des de principis de curs. Dia 16 d'octubre es realitzà una assemblea de tots els pares on la direcció del Centre informà del començament del curs. Entre altres temes es destacà la gratuïtat dels llibres de text i la sol·licitud a la Direcció

General d'Esports -Secció Esport Escolar- d'una monitora de gimnàstica. A hores d'ara se'ns ha informat que dita sol·licitud ha estat concedida. Les classes començaran el gener.

S'han realitzat contactes amb l'Ajuntament per tractar, entre d'altres temes, l'acondicionament d'una aula de l'escola per a usos audiovisuals i el marcat de les pistes d'esports del pati escolar, millores que sempre recauen en benefici dels al·lots.

A part del quotidià quefer escolar, s'han realitzat, durant aquest primer trimestre, una sèrie d'activitats extraescolars, entre les quals cal destacar les següents:

- Dia 15 de setembre, una visita al mercat de Lloret i a l'Exposició de la "Festa des Sequer", amb una posterior realització de treballs escolars relacionats amb els temes.
- Dia 31 d'octubre, intercanvi escolar dels alumnes de 7è i 8è amb els del Col·legi Jaume I de Palma i visita a Ciutat.
- Dies 9, 10, 11 i 12 de novembre, viatge de vuit alumnes de l'escola guanyadors de la Fase Autònoma del II Concurs Nacional d'Educació Vial Escolar a Salamanca acompanyats d'un professor.
- Des del mes de novembre, els dissabtes matí, classes de natació a la piscina climatitzada del Club Esport-Inca. El transport va a càrrec dels pares; l'organització, piscina i monitors, a càrrec de la Secció d'Esport Escolar de la Direcció General d'Esports del Govern Balear.

-Des del mes de setembre, classes d'anglès a càrrec d'una professora nativa per a totes les persones interessades. Es realitzen els dimecres, fora de l'horari escolar.

-Des del mes d'octubre, classes pràctiques de laboratori a càrrec del químic Àngel Fernández, professor de recolzament del Programa d'Educació Compensatòria del Ministeri d'Educació i Ciència.

-Des del mes de novembre, quinzenalment de 12 a 13 hores, classes pràctiques de cultius d'hivernacle i altres temes relacionats amb ells, dirigides principalment als alumnes de 7è i 8è a càrrec del Tècnic d'Extensió Agrària d'Inca Pau Ramis.

El projecte d'enguany és el cultiu de plantes ornamentals.

-S'ha realitzat una reunió amb els pares dels alumnes de 7è i 8è a proposta seva per organitzar un viatge d'estudis. S'ha posat en marxa, realitzant diverses activitats -rifes, mercat de manualitats, etc.- per costejar en part el viatge. Agraïm la participació de tots en dites activitats

o o o o

A una altre apartat de coses aprofitam aquí per donar les gràcies públicament a

l'Inspector d'Educació Bàsica de la nostra zona, Sr. Francesc Bisquerra, qui durant un bon grapat d'anys ha visitat la nostra escola. Una nova organització de la Inspecció ha fet que canviàs de zona, essent substituït per l'equip d'Inspectors Srs. Gaspar Nicolau i Joan Martorell als quals donam la benvinguda.

Durant aquest trimestre s'han realitzat reunions amb altres Escoles Petites de Mallorca per programar conjuntament segons unes característiques comunes d'aquestes escoles i coordinar les activitats d'avaluació dels alumnes de Cicle Superior.

Aquests són alguns dels fets més destacables de la tasca començada en el present curs. Si bé és segur que ens deixam moltes coses dins el tinter, ja ens hem allargat massa. Tan sols ens queda recordar-vos una cosa: l'Escola és un projecte comú; alumnes, pares, professors i totes aquelles entitats preocupades per aquest món tan complex com és l'Educació, formen la Comunitat Escolar, i l'Escola està oberta a tothom.

Després d'aquest parèntesi de Nadal, que aprofitam, en nom dels alumnes i en el nostre propi, per desitjar-vos MOLTS D'ANYS I VENTURÓS 1987, el curs escolar, continua en marxa...

Lloret de Vista Alegre, desembre de 1.986

Els mestres de l'escola

"Es Saig" (Algaïda)

reflexió abans d'una polèmica:

LLORITO O LLORET?

Car en un futur, més o menys pròxim, i segons estipula la pròpia Llei per a la Normalització Lingüística, s'haurà de procedir a la normalització de tots els topònims (noms de lloc) oficials de la nostra Comunitat Autònoma, crec adient manifestar i posar en coneixement del públic un parell de qüestions que personalment em preocupen.

En primer lloc, pens que, abans d'entrar en una potencial polemica, els que hi participen haurien de reflexionar i també documentar-se.

Per què crec que hi haurà polèmica?

Senzillament perquè és suficient observar les planes d'aquesta revista o qualsevol altre escrit que parli del nostre poble (no podem parlar de documentació oficial), per trobar-hi sovint la forma *Lloret* i el genèric *lloretà*, mentre que, si anam pel carrer o si escoltam qualsevol conversa col·loquial, sentim parlar de *Llorito* i dels *lloritans*.

Qui té la raó?

Com ja hem dit, abans de polemitzar hauríem de reflexionar, i això és l'únic que pretenem. La gent hauria d'assabentar-se de la realitat i després optar pel que consideri més adient.

1) Al llarg de la història el nostre poble ha rebut tres noms: Manresa, Llorito i Lloret de Vista Alegre. Tots ells perfectament documentats.

2) El topònim Manresa queda, de moment, descartat car no està en ús ni a nivell col·loquial ni oficial, pràcticament des del segle XVI.

3) El topònim Llorito s'ha vingut usant col·loquialment des del segle XVI fins ara i, oficialment, des de la mateixa època fins al 1.925.

4) Llorito és un topònim derivat de l'italià *Loreto*, etimològicament perfectament explicable. Un topònim aparegut a rel de la introducció de l'advocació a la Verge de Loreto per part de l'Ordre Franciscana al convent del nostre poble.

5) Lloret de Vista Alegre és un topònim imposat al nostre poble per l'Administració a causa de la segregació municipal de Sineu el 1.925. Aquesta designació està també perfectament documentada a l'acta fundacional de la nostra vila que va esser reproduïda en aquesta revista i al B.S.A.L. Segons la mateixa acta, al nom de *Lloret* s'hi afegí *de Vista Alegre* per diferenciar el topònim d'altres del Principal de Catalunya.

6) Oficialment és obligatori l'ús de Lloret de Vista Alegre (en castellà, car no s'ha normalitzat). En català hauria d'esser Lloret de Vistalegre, tal com proposa la Gran Enciclopèdia Catalana.

7) Col·loquialment i popularment les opinions estan dividides entre una tradició de gairebé quatre segles (partidària del topònim Llorito) i una altra que té l'origen al 1.925 (partidària del topònim Lloret de Vista Alegre).

* * * *

Fins aquí l'exposició de les qüestions que ens preocupen. No pens que sigui prudent entrar en polèmica sense abans reflexionar i esperar el dictamen que donarà la Universitat de les Illes Balears, a qui correspon legalment la decisió. Mentre esperam serà bo, crec, que les institucions competents facin un mínim esforç per donar informació als veïns del poble sobre aquest tema. Informació rigorosa i amb una base científica que ajudàs a formar un criteri. Després es podrà entrar en polèmica, fins i tot es podrien discutir les raons estètiques; però abans, crec que no és prudent.

Andreu Ramis

VI TROBADA DE BANDES DE MÚSICA DE MALLORCA

Amb el patrocini del Consell Insular de Mallorca, tengué lloc el passat 14 de desembre la "VI Trobada de Bandes de Música de Mallorca", a Felanitx.

L'acte, en el qual participaren un total de 24 bandes de Música, acabà amb la interpretació de "La Balanguera" i amb un dinar de companyonia al Parc Municipal d'aquell poble.

NOVA REVISTA

Aquest mes de desembre desapareix la revista mensual "Lluc" i dóna lloc a una altra (encara sense nom segur) que tindrà una periodicitat quinzenal. La nova revista és possible que es titula "El mirall".

Ses gloses d'En Pere-Gil

El dia 14 de desembre de 1985

SUCESOS

La vergüenza impide que se presenten las denuncias

Aumenta en Mallorca el número de hombres agredidos por sus esposas

Lo mateix dit en glosa

Pareix lo més natural
que s'home atupi sa dona
si de tan en tant le sona.
i li fa qualche cop blau.

Però si és a l'enrevés
la cosa té un altre caire
si, amb so «turmix» enlaire,
li demana més doblers.

Ja ho diu En Biel Domingo:
«Tot això és culpa des Bingo»

Si qualcú troba al diari o a alguna revista una notícia curiosa, graciosa o que li cridi l'atenció i vol que la publiquem en forma de glosa no ha de fer res més que enviar-nos el retall del succés. Nosaltres el ferem arribar al glosador Pere Gil, el qual llavors ens el contarà glosat.

xafarderies

de na Ben Vista

Sa meva veïnada no m'ha saludat. He atravesat tot el poble i tothom m'ha girat sa vista. Tocaven a mort, o al manco m'ho he pensat, perquè quan m'he vista retretada a l'esquela mortuòria he romasa freda: tant de mal me volen! Pobre de mí! vaig pensar. "No vull més sa revista si aqueixa hi escriu" deia sa meva veïnada. Mirau: jo no he firmat mai cap escrit de la revista amb cap altre nom que no fos el de Ben Vista. No calumnieu ningú, pensau que som Na Ben Vista i si teniu res a dir, m'ho podeu dir a la cara. És a dir, encara no m'he morta, visc a ca meva, i no convit a ningú particularment: ca meva està obert a tothom qui vengui i menja d'es meu pa o de lo que jo mengi.

Quant an es capellà vos diré que em pensava que, com que jo no parlava d'ell, no ho agafaria així. És vera que m'hi he posat molt amb sos capellans, però no és sa meva intenció criticar-ne cap en particular. Jo el respect: en cap moment volida ofendre'l. Si davant un fet jo en trec una opinió que està a la vista no hi ha per posar-se tan així. Ara bé: no em mescleu amb figures d'un altre sostre: jo no en sé res de deutes, de "grupets" i de coses rares; jo som Na Ben Vista. I res més. No faig compres agraviar ningú i podeu estar segur que m'hi miraré més quan parli de coses en què hi surtin capellans.

Jo sí que hi he quedada de pedra Joan! Jo no vull ofendre ningú ni me present per cap partit. De modo que no he de fer propaganda. Jo quasi no et conec i vaig xerrar d'una xafarderia que vaig sentir -per cert, què és això de P.S.M. i això de P.S.O.E.?-, a veure si n'hi ha que veuen coses allà on no hi ha res?.

D'ara endavant només diré ses coses que no puguin ofendre, però ja sabeu com som ses femelles... No tornaré a contestar ningú perquè no donaré motiu per fer-ho. Però no callaré i si hi ha una cosa mal feta o un que dir, tanmateix ho diré. I més ara que s'acosten ses eleccions.

EL BOTÓ NEGRE I EL CLAVELL BLANC

Botó negre: els insensats, els rancorosos, i tots els qui no respecten la llibertat d'expressió.

Clavell blanc: les festes de Nadal a Lloret, en PAU i ALEGRIA.

NOTA

Jo, Na Ben Vista, dona lloretana, amiga de les meves amigues i amics, respectuosa amb tothom, vull dir que -i ho puc prometre- no tenc res a veure amb les persones que fan la revista. Si la revista ha d'anar endavant no la poden tirar a terra per les meves -personals- opinions; sinó callaré. Però que quedi clar que jo només hi escric una o dues planes essent la responsabilitat únicament i exclussiva meva. Només mesclen ous amb caragols aquells que per tot veuen bubotes i només s'encenen sa coa aquells que la tenen de palla.

FINS AVIAT!

Per evitar bregues dins Lloret o motius de desavenències entre persones he decidit estar una temporada (encara no sé si curta o llarga, o si serà per sempre) sense escriure a "Es Pi Gros" i me dedicaré a fer les feines de ca meva i, això sí!, a xafardejar p'es carrer. Que ningú es pensi que ho faig perquè no tenc coses a dir o perquè m'he cansat, ho faig perquè no vull perjudicar ni la revista, ni el poble, ni

Així que adéu i esper que ja me sàl-
deu ara p'es carrer. Ah! I si repassau es
meus escrits veureu que no ho he fet tan ma-
lament.

ELS ARTICLES PUBLICATS
EN AQUESTA REVISTA EX-
PRESSEN ÚNICAMENT L'O-
PINIÓ DELS SEUS AUTORS

Lloret de Vista Alegre

PELLOSOS I FOGONEUS

(Aquest article fou publicat al suplement "Memòria Civil" del diari "Balears" del passat dia 30 de novembre de l'any en curs)

Diuen que una vegada, quan Llorito encara era sineuer, la banda de ximbombers del conservador D. Fiel Font, van arribar-se fins a Llorito per a fer propaganda. Els van rebre a pedrades els homes de D. Pere Font, propietari de vinyes de la classe fogoneu. Dies després, fogoneus —per la varietat del raïm del cacic liberal— i pellosos —per la pell de les ximbombes del centre conservador— van tenir un enfrontament. I més que distingir-se a Sineu, era a Llorito on es separaven els homes de Jaume Ferrer de Son Joan Arnau, liberal, dels conservadors sineuers. Amb aquests antecedents, doncs, no és estrany que ben aviat Llorito obtingués la independència municipal i Comuna pròpia, deixàs de dir-se Llorito, per passar a ser Lloret, i a més de Vista Alegre.

Quan entrà la Segona República, ja feia sis anys que Lloret gaudia de la seva independència, amb el padrinatge dels senyors de Son Joan Arnau, que tenien el seu amo com a batle. Però aquest cop, les eleccions es presentaven embullades i l'home bo deixà el lloc al seu nebot de S'Almudaina, Antoni Ferrer Llabrés, que entonat amb el nou temps promocionà la construcció d'una escola

graduada, que no arribà a iniciar. L'escola va seguir fent-se al lloc on ara hi ha l'ajuntament, a la Riba de convent.

Aquesta iniciativa l'enfrontà amb el rector mossén Bernat Orell, que era qui manava a l'església, a l'ajuntament i a cada casa, segons expressió d'un republicà d'aleshores, que començaven a organitzar-se en una societat, sota els auguris del notari Molina de Sineu. Així doncs, el batle Toni "Mudaino" va deixar uns mesos la sala a una gestora presidida per la mestra Magdalena Cifre. Però ben aviat el mateix ajuntament anterior fou reinstaurat, davant l'empenta dels republicans.

3

LLORET
50 ANYS
DESPRÉS

La presa de poder pels republicans

Lloret era un poble pagès, amb totes les servituds que comportava aquest tipus de societat del poble envers els poders tradicionals. Sobretot, a l'hora de votar. No és estrany, doncs, que a les eleccions de febrer de 1936, el Front Popular obtingués només 28 vots, que posteriorment constituïren la "llista negra" que Falange anunciava que havia de despatxar. Els homes de la societat republicana de damunt ca'n Negret organitzaven balls de sala pels darrers dies i el rector els reprenia des de la trona. Per això, des de les pàgines del "Foc-i-Fum", es va denunciar els líos de faldes del clergat local. Per això va ser elegit

per presidir la comissió gestora que el Govern imposà a un home molt ben relacionat amb les monjes, l'amo n'Antoni de Son Vent, ex-secallador de professió, emigrant enriquit i home de bon veure. Antoni Bauçà Vanrell, que era el que nomia, i la gestora que presidia intentaren realitzar el projecte de l'escola i algunes millores de tipus sanitari, amb el recolzament del metge Vives, però no van tenir temps de res. El 19 de juliol, el nou rector Morey havia de fer un sermó a Ciutat, tornà de Ciutat de presses i anuncià al poble la sublevació militar.

Arriba allò que mai havia d'haver arribat

El dimarts 21, el comandant de lloc de la Guàrdia Civil de Sineu reuneix als gestors i els comunica el cessament, així com el nomenament de Damià Llabrés "Maimó" com a nou cap d'una gestora municipal adicte a la sublevació. Durant llargues setmanes els republicans havien de passar revista dues vegades al dia. Els falangistes instal·laren el seu quarter general a la posada de la carretera, on montaven guàrdia i control amb una cadena entravessada. Un germà del metge Vives, que era rector de Gènova va anar a cercar-lo, per evitar-li més molèsties del grup de falangistes locals, cada vegada més nombrosos. I el diumenge 16 d'agost, quan el desembarcament republicà, sortien de l'església, baixaven del cor

amb la camisa blava i pas voluntari, els joves del poble partien cap a una guerra aliena que s'en duria, precisament aquells que no hi anaven voluntàriament.

Acabades les operacions militars del front, ja hi havia un grapat de lloretans a les presons: eren els directius d'Esquerra Republicana. Al batle ni l'havien molestat i alguns gestors simplement passaven revista. Per això una nit de mitjan setembre, van ser cridats a l'ajuntament, n'Antoni Balaguer, gestor republicà, per entregar l'escopeta, en Rafel Amengual "Ros", en Julià de Sa Pipa, marger de Ruberts, que no havia dubtat a portar la corbata vermella en algunes ocasions celebrades, anaren a cercar en Joan Jaume "pagès" a caseva,...

L'endemà les seves robes plenes de sang, de pols fangós, estaven embolicades al cementiri de Ciutat. Per les costes de Xorrigó havien sentit gemecs, crits, trets,...

La nova es va estendre com el foc. Només el batle "Maimó", extern casat amb una lloretana, anava cap enlaire. I els amics dels morts van anar a romandre fora vila. Un tal Guillem "Bessó" hi va estar fins que acabà la guerra. En Rafel Borràs també va estar descomparegut, estava de jardiner a cal cònsol anglès, per possessions i perdut pel camp dos anys, mentre els falangistes de Lloret feien registres continuats i demolidors al seu domicili de Ciutat.

Les nits de Son Alemany

Encara n'hi ha algú que ho pot contar. El gestor Rafel Picornell "Beato" recorda que li demanaren mil duros, durant aquells temps tèrbols. Si no els portava a l'ajuntament li deien que el matarien. No els hi va dur precisament perquè no els tenia. I no el mataren. Quan fou jutjat, un tinent de la guàrdia civil li comentà que no haver-los tengut l'havia salvat; però ell sabia que la sort estava feta.

Miquel Gelabert era el tresorer municipal, nomenat per la gestora republicana. Acabava d'arribar de Bons Aires i era un home lletrut. Tres mesos va anar a passar revista a l'ajuntament. A la fi fou acusat. Acompanyat d'un altre lloretà fou transportat fins a Comissaria a Ciutat. L'altre estava acusat d'estrappello. Es salvaren gràcies a un salconduit de Miquel Gelabert.

I és que a ca'ls Alemanys, una casa de foravila tirant cap a Pina, dues o tres vegades per setmana peixos grossos de Ciutat hi anaven de nit a divertir-se. El pastor tenia ordre de no acostar-s'hi a hores de fosca. Una vegada, Miquel Gelabert i la seva esposa, de retorn de passar revista de l'Ajuntament, camí de la seva caseta de Son Servera, van ser retinguts davant ca'ls Alemanys. Hi havia sarau. La propietària de casa reconegué l'esposa. La vella amistat feu que un dels comanda-

ments assistents a la festa fes el salconduit que salvaria els dos lloretans. Ser lector del diari "El Sol" l'havia condemnat un freret i salvaguardà la vida. I entre totes aquestes incongruències, és molestat una i altra vegada, amb alguna mamballeta, quatre estretes, malmanaments... No duraria gaire anys més.

El terreny estava adobat per reinstaurar la "religiositat" característica de la vila i oblidar-se d'aquest tràgic any de 1936, la grossera política local de pello-sos i fogoneus, els excessos dels falangistes i algunes vides perdudes. I els pagesos de Llorito, tornaren a criar indiots, au típica de la vila i de Nadal.

Tomeu Amengual

Damià Quetglas

CANÇONER POPULAR DE LA GUERRA CIVIL

Jo em creia quan vaig servir,
no em tornarien agafar;
germans, i errat vaig anar
perquè em feren anar a guardar
p'es terme manacorí,
que rojos varen venir
i no se'n volien anar.

* * *

Germans, devers mitjan agost
a files mos demanaven,
no importà que mos cercassin
perquè mos hi presentarem
voluntaris quasi tots.

* * *

A denou de juliol
se va estallar es Moviment.
La gent de coneixement
tota se va posar de dol.
A això ho pot creure qualsevol
que tengui un poc d'enteniment

Colats, Ribes i Milà,
Calafat, Pons, Martorell,
Ramis, Tomàs i Morei,
i llavors en Miquel Salvà.
Erem deu de companyia
que mos vàrem aplegar
per tots plegats "pelear"
i fins a la mort lluitar
per un de noltros salvar
si pel cas s'estrevenia.

* * *

Tots teniem una temor
i la mos feren fugir;
recordau que varen dir
quan mos varen fer venir
al terme manacorí:
"Avui vos toca morir
fora cap contemplació".

Informació pels tràmits del canvi de nom

La traducció del nom és una gestió de cinc minuts per a tota la vida. És la primera feina, i la més senzilla, envers la recuperació nacional, ja que el nom és una parcel·la més de la nostra vida com a poble que cal recuperar: els noms de font és un llast que encara pesa en castellà en una immensa majoria de persones que parlen català.

Estam demanant que el nostre idioma s'escrigui, que s'ensenyi, que es parli a la televisió, a la ràdio... al carrer: demanam que els noms dels nostres pobles siguin reconeguts oficialment i escrits en català. Però encara ens consta, com a ciutadans, el nom oficial en castellà i a tots els efectes.

Pensem que ja és hora de començar a canviar les coses, però començant per nosaltres mateixos: canviem-nos el nom castellà pel corresponent català, és a dir, pel nostre, per l'autèntic. Cal prendre la decisió i senzillament anar al jutjat i canviar-se el nom. És un tràmit gratuït, que no costa més que el temps necessari al funcionari d'anotar el canvi al Llibre de Registre: és a dir, en qüestió de cinc minuts, Juan, Dolores o Pablo ja són Joan, Dolors i Pau. Què us sembla? És un gest, però un gest necessari per a no continuar arrossegant la contradicció de tenir el nom en castellà i pronunciar-lo en la nostra llengua.

Unes persones han fet seva i seguit aquesta decisió. D'altres ja ho havien fet abans. D'altres, confiam que la prendran prest. Potser el millor moment és ara mateix, abans que ens fugi del pensament o ho deixem per a demà i aquest demà mai no arriba per simple deixadesa o oblit.

Igualment, també és l'hora de catalanitzar-vos el nom en l'empadronament, si encara l'hi teniu en castellà tot i que us consti en la nostra llengua al DNI. Només amb constància recuperarem la nostra identitat.

Per això incloem en aquest butlletí la fórmula per recuperar el nom. Les passes que heu de fer senzillament són:

1) Reompliu el formulari adjunt o copiau-lo.

2) Presentau-lo al Registre Civil on figurau inscrits. No oblideu d'acompanyar el DNI i, si voleu aprofitar la gestió, aportau també el Llibre de Família perquè hi facin constar la traducció; si no el portau, és convenient que demaneu al mateix temps un Certificat de Naixement on figuri ja la traducció, i a partir d'un d'aquests documents us podreu fer canviar el nom en tota la restant documentació que tengueu (DNI, passaport, padró, etc.).

Suposam que coneixeu quin és el vostre nom català, però de totes les maneres us assenyalam que les equivalències entre els noms castellans i els corresponents catalans estan indicades en alguns bons diccionaris (com, per exemple, el *Català-Castellà* Castellà-Català, de F. de B. Moll) i, no cal dir-ho, ens ho podeu consultar a l'Obra Cultural Balear directament, als telèfons 72 32 99, 72 59 37, 71 48 57 o 71 79 48.

MODEL DE SOL·LICITUD DE TRADUCCIÓ DEL NOM

El qui subscriu, núm.
veu de núm.
domiciliat al carrer/plaça de núm.
amb D.N.I. núm. manifesta la seva voluntat a fi que es tradueixi el seu nom propi, que actualment consta com nom anterior
pel seu el dia de
que és nascut a (localitat) el dia de
de 19 al carrer/plaça de núm.
(localitat) (localitat) de de 19
Signatura.

S'ESTANC

tabacs, revistes
i papers

EMPRESARIO. PROXIMO
LANZAMIENTO NUEVAS
LINEAS DE CREDITOS
SUBVENCIONADOS PARA SU
EMPRESA EN MEJORES
CONDICIONES Y CON MENOR
INTERES

Mejorar su mañana es nuestro trabajo, hoy.

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Economia i Hisenda

Aquest gegant està enfadat perquè un al·lot li ha amagat les botes i el ganivet. La seva dona ha amagat el nin perquè el gegant no li fes mal. Dues persones que passaven per allà han fugit corrents.

Es tracta de trobar el nin, les dues botes, el ganivet, la dona i les dues persones.

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

MOTS ENCREUATS

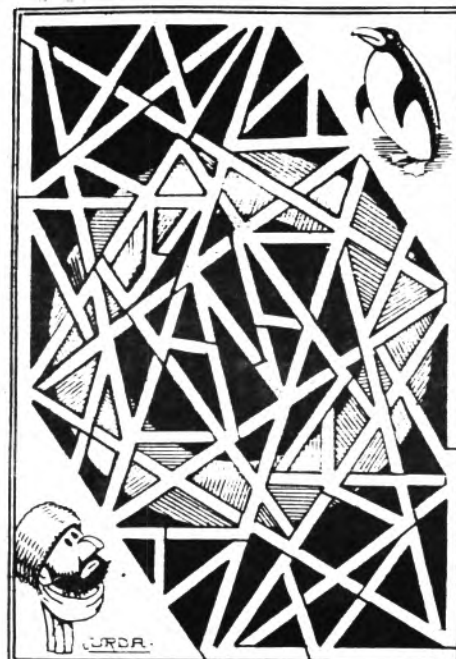
	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

HORIZONTALS. 1- Monument prehistòric típic de Mallorca i de Menorca, i a Llorito n'hi ha. 2- Un ió és un àtom amb càrrega elèctrica, però el del crucigrama, per mor d'una radiació alienígena, té una falta d'ortografia. Lletra "I" amb peu. Crit militar, germànic. 3- Pronom personal de segona persona. Banyador, certament ridícul, consistent en un tros de roba davant i un fil darrera. 4- "Qui no vol pols, que no vagi a s'...". Ací. 5- Al revés i d'una altra manera, el deuria. 6- Les dues primeres síl·labes del nom del nostre poble. Per aturar les cavalleries. 7- Pastís mossegat. Metall més daurat que els altres, òbviament.

VERTICALS. 1- Ninot o pepa manipulat; també se'n diu dels polítics o partits sucursalistes de Madrid. 2- Admiració. Monts que separen la Rússia europea de Sibèria. 3- Personatge bíblic que escapà de la destrucció de Sodoma i Gomorra amb dues filles seves, etc. A. Embarcació esportiva o d'esbarjo. 4- Déu per als musulmans. Interjecció per a excitar una bèstia a caminar o accelerar la marxa. 5- Nom donat als habitants del Nord d'una nació i per extensió a tots, també coneguts per "gringos", i que per arreu del món sol anar acompanyat de les paraules "go home". 6-Quan un no vol saber res d'un assumpte se diu que no està per..., o dit d'una altra manera: que no vol que li toquin els ... Circumferència. 7- Violador de la fidelitat que hom deu a qualcú o a qualque cosa.

LABERINT

Quin camí haurà de seguir aquest home per arribar fins al pingüí?

SOPA DE LLETRES

Es tracta de cercar 11 noms de carrers de Lloret. Els noms poden estar escrit horitzontalment, vertical o de biaix, de dreta a esquerra o a l'inrevés

S E M A J O R X E S O R
 E L R P T N E V S E D G
 G S E S E S P A R R E S
 N A S D O I N I P I S O
 O R G E O P T U O P F N
 M O C A R R A S L S U L
 S T N L S E U R T E M L
 E I U N I C S A A N A U
 S A R I B A A M O D S C
 C L E S P U B L I C I T
 L L U L L N O M A R A S
 S A N T F R A N C E S C

Guillem Fiol

I que ho són de dolentons, aquests de "Es Pi Gros".

ESCENES PER A LA POSTERITAT

SOBRE LA REVISTA.

Com a col.laboradors de la revista volem donar la nostra opinió sobre els darrers esdeveniments ocorreguts. Ens agrada i donam tot el nostre suport a la revista "Es Pi Gros" com a òrgan d'informació, de diàleg, d'enteniment, per "fer poble", en definitiva. Més diríem, la revista "Es Pi Gros" és necessària a Lloret.

No cal parlar aquí de les persones que fan la feina de muntar-la, de recollir els escrits, de dur-los a Petra a imprimir i després repartir-la. És una feina ingrata i que poques persones valoren.

Ara bé, pensam que el fet que alguna (o algunes) persona utilitzi la revista per amollar l'odi o la rancúnia cap a altres persones no és gens ètic, ni sembla el millor mitjà per fer-ho. Primer de tot perquè es compromet a totes aquelles persones que intenten fer de la revista un òrgan de comunicació dins el respecte i la tolerància. No parlam que s'hagi de fer una censura o retallar res, però hi ha coses que no tenen més raó de veure la llum pública que les ganas d'incordiar. Els col.laboradors i els capdavanters de la revista haurien de vigilar aquest aspecte i contribuir d'aquesta manera a "fer poble".

Creim que s'han de lloar les ànsies - d'oferir una revista variada, lliure, de tribuna pública, però de vegades se n'aprofiten els qui manco haurien de parlar.

Revista "Es Pi Gros"? Sí, sempre. Però que serveixi per unir. Que doni que xerrar? També, però respectant les lleis mínimes de la correcció i ètica.

Esperam que el pròxim any poguem gaudir de la revista, encara més revista, i hi vegem manifestades les informacions de totes les institucions de Lloret. Sols així podrem continuar dien que feim "poble".

Un grup de col.laboradors

Dins el cementerí de...

Parlar pot el silenci?
Ho pot la quietud?
-La vida és una lluita.
-La lluita em dóna llum.
La pau del cementeri
pels vius jo no la vull,
fa por, com un fantasma,
i d'ella em faig a lluny.
Si vull la llar alegre
on tota casa lluu,
bregar hauré la vida,
lluitar amb mans i punys,
pensar que tenc el premi
d'amar més que ningú
i veure qui m'estima
i em vol amb els ulls clucs.

La vida vol la vida
amb fosques i amb la llum,
amb pluges i turmentes,
amb sol i amb niguls.

La vida vol la vida,
la vida engendra orgull,
l'orgull dels qui fan guerra
i dels qui juguen brut.

La vida vol la vida
que sempre té qualcú
de bé, de seny que guia
i ensenya amb el cor pur.

.../...

La pau del cementeri
la vull si Déu l'acull.
La pau de la fossana
la tenguin els difunts.

Agustí Serra Soler (1980)

• • •

(Poesia presentada al "Premi Ciutat de Palma", 1980)

EL CAMP

AJUDES DE LA CEE PER OVELLES I CABRES

A primers de 1987 el sector oví i caprí de l'Estat Espanyol podran rebre les primes corresponents a 1986, que concedeix la CEE. Aquestes primes són per compensar les diferències de rendabilitat d'aquests sectors en relació a altres zones productores.

L'import no se fixarà fins a primers de gener i se registrarà per la diferència entre els preus del mercat i els preus base de la CEE. No obstant això, es preveu que la quantia d'aquesta ajuda sigui entre 700 i 900 pta. per ovella.

La prima per per les cabres serà d'un 80% de la de les ovelles.

Les sol·licituds s'hauran de presentar a la Conselleria d'Agricultura entre el primer de desembre i el quinze de gener. Tendran opció a la prima les femelles en gestació o que hagin parit qualque vegada, i es farà efectiva dins els 100 dies següents a la finalització del termini de sol·licitud.

AJUDES PER DEIXAR DE PRODUIR LLET DE VACA

A partir de 1987 la CEE podrà concedir als ramaders espanyols una subvenció de 6 pta./litre deixat de produir i any, al llarg d'un període de set anys.

Els ramaders que s'hi vulguin acollir hauran de sol·licitar-ho abans del 31 de març de 1987. Tendran preferència les explotacions en què el titular tengui edat avançada o tengui acusades deficiències estructurals.

SUBVENCIONS

En data recent s'ha publicat al Diari Oficial de la CEE el Reglament 2515/85, que recull les normes per sol·licitar ajudes al FEOGA.

Les ajudes consisteixen en una subvenció màxima del 35% del pressupost, per a les nostres illes.

Els projectes se referiran a:

- Emmagatzament, condicionament, conservació, tractament o transformació de productes.
- Millora de circuits comercials.
- Informació de mercats.
- Estudis pilot (desenvolupament de noves tècniques de transformació, nous productes i subproductes).
- Estalvi d'energia, recuperació i reciclatge de fems.

PRIMES PER L'ABANDONAMENT DEL CULTIU DE LA

VINYA

Hi ha una ordre del 3/Setembre/86 que regula la concessió de primes a l'abandonament definitiu de les plantacions de vinya durant les campanyes 1986/87 a 1989/90. Qui s'hi vulgui acollir, no podrà sembrar mai més vinya al mateix redol que hagi estat objecte de subvenció.

SUBVENCIONS PER A VINYA I TARONGERS

També hi ha subvenció per sembrar vinya nova, sempre que s'arrabassi la mateixa extensió de vinya vella i s'empelti de les varietats "Callet", "Manto negre" o "Pensal Blanc". Se podran autoritzar altres varietats, prèvia petició a la Conselleria. La sol·licitud per a les subvencions s'ha de fer abans d'arrabassar la vinya vella.

Aixímateix hi haurà ajudes per a la plantació de tarongers que consistiran en una subvenció del 30% del valor del planter

Ets aucells

A n'aquests animals bells
de ploma enrevoltats
que volen junts o escampats,
faré una glosa per ells.
Vos parlaré d'ets aucells
que dins Mallorca he trobats
i haurien d'esser apreciats
tant p'es joves com p'es vells.

Pot ser que es més conegut
sigui es ximple gorrió
que dins cada població
vola simpàtic i agut.
També hi ha es puput
i es busqueret petitó
que a pics s'enganapastor
el sol deixar ben fotut.

Es garrit es verderol,
molt bella sa cadenera
que té un cantar de primera,
escoltar-la és un consol.
Igualment es rossinyol
canta com una sirena,
simfonia vertadera
que alegre tot es redol.

Si p'es camp pegau ullada
potser les vegeu passar:
Es bec-dur i es bell pinzà
semblen de ploma pintada
de colors molt ben mesclada
que valen ulls per mirar
i a lo millor veis volar
o sól.lera o cucullada.

Un aucell quan surt d'es niu
és perque ja pot volar
i se disposa a donar
aquest pas tan decisiu.
Un caçador que va viu
lo bo sap apreciar.
Bones peces per caçar
són sa cega i sa perdiu.

• • •
De sa mèrlera se pot dir,
és obscur es seu color
i ara a sa col·lecció
uns quants ne vull afegir:
Pica-mosques, xibatlí,
capxerigany i tudó
i es passarell, volador,
que també es veu per aquí.

Es formiguer se consola
perque hi té gran maestria;
amb estil, fora mania,
ses formigues s'empassola.
Mentrestant, vola qui vola,
ha passat una falzia
i a's mateix temps se sentia
que cantava una terrola.

Sa guàl.lera té sa carn fina,
mòlt se sol apreciar
i tórtoras també n'hi ha
a dins s'illa mallorquina.
Més petita és sa titina
i es ferreret, és ben clar,
i volant sobre la mar
se pot veure sa gavina.

Molts d'aucells de temporada
també vénen per aquí.
Aquests solen acudir
es temps que més les agrada.
En s'hivern una tongada
a ses illes sol venir
i llavò tornen partir
quan sa calor és arribada.

Amb un vol molt decidit
formant uns esbarts molt bells,
s'entreguen ets estornells
tots carregats de delit.
Coa-roja i es ropit,
també animats vénen ells
i ulls de bou, que són aucells
d'un tamany bastant petit.

A's tord, es més popular
d'es visitants de s'hivern,
se'l reb pitjor que un extern
amb s'escopeta amb sa mà.
Es trons li solen tirar
se pot dir de quern en quern
i està més content que un pern
es qui molts ne pot caçar.

En canvi quan fa calor
s'oronella mos visita
i posant sa seva fita
treballa molt bé es nieró.
Intel·ligència i valor
ella té i ho aprofita.
Sembla que tot ho medita
amb bastanta precisió.

Tampoc no puc oblidar
aquestes aus majestuoses
que volen tot afanyoses
p'es seu aliment trobar.
Són ses de rapinya, és clar,
algunes són molt hermoses
i les tenim molt geloses
perque es poden acabar.

Es xoric i s'esparver,
sa milana i es falcó,
es mussol i es voltor,
s'òliba i es corp també.
Quasi tots han menester
especial protecció
p'es seu perill d'extinció.
Perder-los no mos convé.

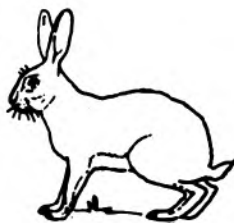
Ja he arribat a sa rel,
sa glosa ja he acabada.
A n'ets aucells he donada
una ditada de mel
perque jo ho trob bon model
quan alç sa meva mirada:
Veure-la d'aucells poblada
entre nosaltres i el cel.

Jaume Juan

(Primer premi del 5è Concurs de gloses de Calonge. Sant Miquel 86).

(Article publicat a la revista "Es Saig" d'Algaida (Nº 71)).

SOCIETAT DE CAÇADORS

Es fa saber als socis que a partir del diumenge dia 21 de desembre no es podrà caçar el conill ni la perdiu dins "Sa Comuna".

Degut a les poques perdius que han quedat, no es podrà penjar el reclam de perdiu dins la societat.

La Junta

Ordre de "Sa Conillera" se fa saber que han decidit disoldre la societat de caçadors i fer-ne una de cercadors d'esclata-sangs. El seu lema serà: "Nuclear? No, gràcies".

NADAL, cada any més difícil

Nadal se'ns presenta cada any un poc més lluny. Se'ns fa difícil pensar amb el vertader significat d'aquesta paraula perquè tot el que ens envolta hi ajuda. Oblidam sovint que és la celebració capital de l'home cristià: el Naixement de Jesús, la transformació de tota la societat i el pensament. És una festa no només religiosa en el sentit estricte de la paraula: és una festa que engloba tot l'ésser humà, que hauria de canviar el rumb de la vida de tota persona que la visqués profundament. Per això se'ns fa difícil gaudir-la plenament, plenament, perquè l'home comença a tenir por a enfrontar-se amb ell mateix dins la soletat i la immensitat de l'Univers, paradoxes del món actual: cada cop l'home s'allunya d'ell mateix, tothom pensa per l'altre i aquest no pot pensar per ell mateix.

Me n'adon que de cada any la preocupació màxima de les persones no té per finalitat la plena celebració espiritual de la festa: moltes vegades s'oblida que Jesús ha nascut altra vegada dins cada cor. I és que s'ha de pensar en tantes i tantes coses...

Vivim dins una societat on el consum ha passat a ésser, més que una necessitat, una obligació. Hom es veu obligat a comprar això o allò perquè li ho mostreu com a una predisposició indispensable per a la seva vida. Aquest s'arriba a fer la idea que l'existència deixa de tenir sentit si no ho aconseguim, però això és com la droga: llavors, una vegada aconseguit ja es "necessita" qualche cosa més. I és que perquè la societat no faci un tro cal que es consumeixi rabiosament, sense pensar, sense esbrinar la utilitat d'allò que ens obliguen a fer. I l'home perd la confiança amb ell mateix, sent una mena de temor quan enmig del silenci escolta el seu bàtec i com la sang

indefectiblement recorre el més ínfim lloc del seu cos. Crec que és en aquests moments quan se n'adona que feim l'existència quasi insuportable on no hi tenen cabuda les "debilitats", com pensar en el petit Jesús nat dins cada un, sense donar-li una oportunitat per manifestar-se.

Que la PAU i l'AMOR d'aquest nadó es manifesti dins cada persona, dins cada llar dins cada poble de la terra i la felicitat sia en tots els homes de Bona Voluntat.

Felip Munar i Munar

PAU A LA TERRA

ES PI GROS

Els qui vulguin adquirir "Es Pi Gros" o subscriure-s'hi ho poden fer a S'Estanc o a S'Esqueix.

Amb el suport de la

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONES

**MUSHO
Y
BIÉ**

Felipe González o el rigor històric

Recentment, amb motiu de la designació de Barcelona com a seu dels Jocs Olímpics del 1992, el Sr. Felipe González s'ha despenjat amb algunes afirmacions per les quals ens és precis de restar admirats del seu profund coneixement de la història moderna. N'hi ha una, sobretot, que és d'una precisió històrica admirable. Diu ell: *En 1992 se cumple el V Centenario de la unidad política de los españoles, de la formación de España (...)*. Doncs bé, em sembla que hauríem de recordar al Sr. González, il·lustre representant d'allò que representa, un parell de coses:

1) Que Nabarra no se va incorporar a aquesta pretesa unitat -que realment no era tal- fins a l'any 1512, en què fou forçada i desflorada per les tropes castellanes.

2) Que Portugal, que aleshores era també un regne espanyol, romangué ben verjo i independent, almanco fins al 1580.

3) Que tant Castella com la confederació

catalano-aragonesa varen continuar mantenint llur pròpia organització política, econòmica i administrativa, i així va ésser -amb intents prou reeixits d'abusos deshonestos per part dels sempre calents castellans, això sí- fins a la Guerra de Successió (1701-1714) i els decrets de Nova Planta, pels quals l'antic Regne d'Aragó passa a regir-se per les lleis de Castella. És aleshores quan comença la unitat de l'Estat Espanyol actual, que comporta en primer lloc el desflorament consumat -llegiu ocupació militar- i després la incorporació administrativa de les terres ocupades dins un estat centralista i una mica macarró.

Andreu Salom i Mir

Els jocs olímpics han d'ésser ben nostres

La concessió de l'organització dels Jocs Olímpics de 1992 a la ciutat de Barcelona ha d'ésser motiu de joia per a tots nosaltres.

Si Barcelona, Capital de Catalunya ha merescut aquesta distinció, ha estat possible gràcies als esforços exercits durant segles, per moltes generacions de catalans i en circumstàncies generalment adverses.

Volem que la celebració dels Jocs Olímpics a Barcelona constitueixi l'oportunitat perquè els ciutadans dels Països Catalans puguem donar a conèixer al món la nostra llengua, la nostra cultura i la nostra personalitat nacional, possibilitat que durant les darreres centúries ens ha estat vedada.

Hem de ser molt conscients que els Jocs Olímpics, amb totes les seves conseqüències, són atorgats a una ciutat, mai no a un estat.

Els Jocs Olímpics de 1992 són ben nostres i, per això, hem d'estar amatents a qualsevol intent d'aprofitar aquest esdeveniment per silenciar la nostra cultura i la nostra llengua i ocultar els signes d'identitat de la nostra Nació.

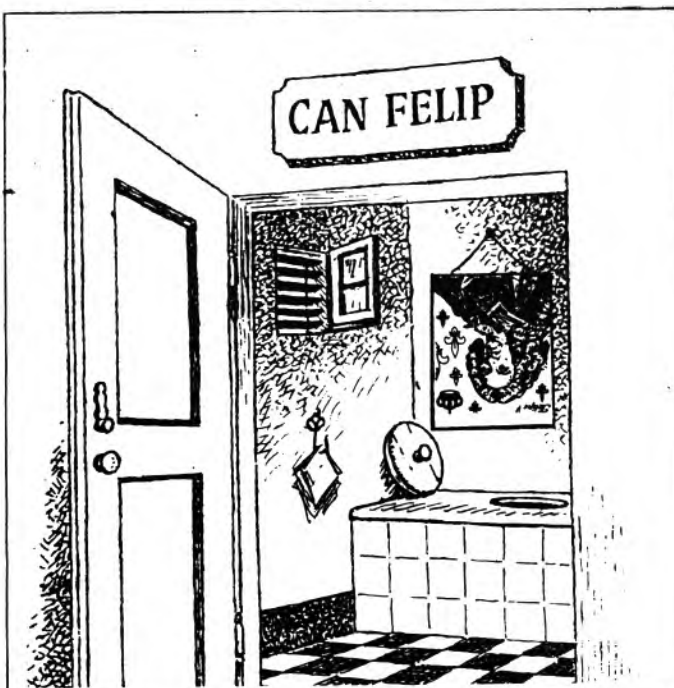
OBRA
CULTURAL BALEAR

ÒMNIMUM CULTURAL
1961 - 1986

ACCIÓ CULTURAL
DEL PAÍS VALENCIA

Referent a les eleccions

Sembla que el tema de les eleccions municipals a Lloret comença a ésser motiu de qualque xerradeta; i això és positiu per a Lloret. Crec que aquest esdeveniment dóna vida al poble.

Independentment de les inicials dels partits polítics, el que s'ha de tenir en compte és que són grups de persones que s'han de posar d'acord, han de xerrar, han de confeccionar un programa, han de saber rebre crítiques, en definitiva, han de con-viure en democràcia. I això és molt important perquè no és el mateix unes eleccions generals que unes de locals. Aquí es dóna el vot a la persona, a la imatge dins el poble, a la confiança que t'inspira aquest conegut, i poques vegades es pensa en el partit.

A vegades m'he imaginat Lloret sense ningú que es volgués presentar a les eleccions. Perquè no crec que sia una experiència positiva ésser batle d'un poble petit, que depèn de l'exterior, que no té indústria, que la població estable pertany al sector primari i que molts de lloretans han de sortir fora del poble per a guanyar-se les "sopes". Segons he pogut esbrinar no és una experiència positiva perquè malgrat ho vulguis fer bé no hem d'oblidar que tots ens coneixem, que molts som família, que a vegades fa mal discutir de segons quins temes, etc. però si una persona públicament diu que vol fer feina per l'Ajuntament, és a dir, pel poble, ho ha d'acceptar amb totes les seves responsabilitats. Seria molt trist veure un batle desil·lusionat, uns regidors sense ganes de fer feina o una administració local que no funciona així com cal. Seria molt trist veure-ho, però encara ho seria més si no es feia res per a posar-hi remei veient que funciona malament.

Si no es pot arreglar s'ha de dir ben cara ampla i hom se n'ha d'anar a ca seva. Però el que no es podria fer és aguantar "perquè no queda més remei". Crec que així s'engana el poble.

És per tot això que quan veig que hi ha ganes de fer coses, que uns grups d'a-mics vulguin anar endavant, me n'adon que Lloret no dorm, ni es mor, ni és "un petit poble de diumenge". Endavant i que en totes les reunions, mítings, xerrades, etc., que hi pugui haver sols hi hagi un fi i un deure: el poble de Lloret.

Felip Munar i Munar

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

SERVEI D'EDUCACIÓ SANITÀRIA

Franz Liszt
(1811 - 1886)

S'han acomplert cent anys de la mort d'aquell músic honorat. Just és fer-ne menció.

Si a inicis del XIX eren Paganini i el seu violí els qui marcaven la pauta per la qual es movien els dilectants de l'època, poc després serien Liszt i el seu piano els qui -tot seguint les passes de l'anterior- farien enardir, vibrar i convulsionar les masses histèriques. El fenomen dels fans no és precisament un invent dels seguidors del rock.

L'evocació de Franz Liszt ens du un univers de connotacions: Hongria, París, Alemanya, Marie d'Agoult-Daniel Stern, George Sand, Còsima, Von Bulow, Wagner, poemes simfònics, rapsòdies, danses...

Tot plegat forma el vertiginós món d'aquell esperit plenament romàntic -per època i per sentiment- que començà com virtuós del teclat, amb la càrrega d'exhibicionisme i buldor que això pot suposar, i acabà consagrat com compositor, consumat i profund.

Mogué riu de passions. Ell mateix fou passió. Dins el seu interior lluitaven constantment dues forces: món i esperit; amor sensual i sublimació religiosa; mística i passió. Home que havia tingut un esbarí d'amants acabà ungit amb les ordres menors. Artista que havia captivat els salons de la societat benestant acabà dedicant-se a les composicions de volada religiosa.

Liszt! A cent anys d'aquell final romà no hi seria de més dedicar-li un record musical recreant alguna de les seves composicions. Certament que tant els debutants com els més exigents trobaran en el seu catàleg obres que els ompliran de satisfacció. Ho intentau?

Biel Massot i Muntaner

Pòrtol, octubre del 86

(Per a la Premsa Forana de Mallorca)

MAQUINÀRIA AGRÍCOLA

Hi ha temps fins el desembre de 1986 per matricular la maquinària agrícola que estigui sense matricular (tractors, remolcs "cosetxadores"...). És necessari fer-ho, perquè a partir de 1987 totes les màquines hauran de passar revisió.

GLOSES DEL PAGÈS

El sol dins el seu camí
mirant el nigul va i ve
quan surt l'arc de Sant Martí
una saó hauria de fer.

El pagès home de bé
vol la pau i no la guerra,
política no en sap fer
emperò en farà
per defensar la terra.

Canta aucellet, canta,
lladra el ca, qualcú ve;
el pagès mai se cansa
sempre té feines a fer.

Jo no som molt lletrut,
pagès i un poc senyor,
ni jove, ni vell, ni garrut,
i no vull perdre la raó.

Sant Antoni va perdent
es color de cada dia
i enguany sa pagesia
li farà es Patró lluent.

No hi ha cap capavall
que no tengui capamunta,
i sa festa se remunta,
pels pagesos, aquest any.

Gabriel Morro

EN DEFENSA DE "ES PI GROS"

Aquest darrer mes de l'any 1986 no ha volgut anar-se'n de Llóret sense encalenticar un poc l'ambient per a poder suportar millor el fred i les neus que s'apropen. I ho ha fet amb la polèmica que s'ha aixecat arran dels escrits de Na Ben Vista. Jo com a lector d'"Es Pi Gros" i preocupat pel que succeeix pel poble he seguit amb interès i, per què no?, amb diversió tota la qüestió. Si no vaig errat primer va sortir un escrit de D. Miquel Mulet Bujosa i poc temps després i quasi alhora una esquela de Na Ben Vista i una rèplica de D. Joan Bonet i Capellà (sic).

El més lògic és que aquests escrits s'haguessin enviat a la revista, que és el que se sol fer per tot arreu quan s'està en desacord amb algun article aparegut a un mitjà de comunicació imprès. Però el sistema de resposta té la seva gràcia. A mi m'ha fet la impressió d'haver tornat enrera en el temps i recular al segle XIX, època en què per qualsevol qüestió, per banal que fos, s'imprimien fullets, opuscles, prospectes, pasquins... i s'encetaven polèmiques tan llargues com infructuoses. Avui en dia repetesc, això té la seva gràcia, però existeix el perill que darrera s'hi amaguin també mentalitats decimonòniques.

En aquesta sèrie d'escrits (tant a la revista com a les fotocòpies repartides) no s'al·ludeix a la meua persona, però no per això perd el meu dret a donar la meua opinió. Si el grau de justícia de les societats i de les persones no es mesura tan sols per les lloances que d'ella en puguin fer, sinó també per la seva capacitat i voluntat de reacció davant la injustícia; per la meua part i en aquesta ocasió no he vol-

gut deixar de fer una sèrie de puntualitzacions als autors dels "pamflets".

El primer de tots va ser la RESPOSTA a les Xafarderies de Na Ben Vista de D. Miquel Mulet Bujosa. Abans d'entrar al bessó de la qüestió vull fer observar a D. Miquel que totes les opinions, pel simple fet d'expressar-ho, són subjectives, inclosa la de vostè que diu que a Es Pi Gros en surten d'"en vinagrades". I totes les opinions són respectables sempre i quan no es tergiversi la veritat.

I ara, anem al bessó. Com qualsevol persona podrà veure a la xafarderia sobre el "Diària de Quintos" no s'esmenta en cap moment la seva persona. Jo mateix, i li ho dic sincerament, l'havia llegida de passada i ni li havia donat la menor importància. Després, amb el "moviment" que hi ha hagut, naturalment he volgut conèixer més detalls. I a la fi he sabut que l'única mentida que diu Na Ben Vista és que no es contaren acudits de capellans (si vostè troba

xafarderies
de na Ben Vista

Havia fet el projecte de no posar-me més a escriure ni d'opinions subjectives i satíriques que surten al PI GROS. I així ho he complert fins que he llegit, entre molts altres, el seu darrer número. I, encertadament, hi he trobat alguns escrits que ja havia llegit altra vegada.

RESPOSTA

L'altre dia em va arribar del Sr. Mulet un número de "Es Pi Gros" on veien una opinió de D. Miquel Mulet Bujosa. He llegit amb interès i amb una certa curiositat, perquè he llegit moltes vegades els seus escrits i sempre he trobat que són molt interessants. Però, a l'hora de llegir els seus escrits, he trobat que hi ha molts errors i moltes imprecisions. Els errors són de tres tipus: errors de fet, errors de raonament i errors de forma. Els errors de fet són els més comuns i els més fàcils de detectar. Els errors de raonament són els més difícils de detectar i els més perillosos. Els errors de forma són els més difícils de detectar i els més menysprejats. Però, a l'hora de llegir els seus escrits, he trobat que hi ha molts errors i moltes imprecisions. Els errors són de tres tipus: errors de fet, errors de raonament i errors de forma. Els errors de fet són els més comuns i els més fàcils de detectar. Els errors de raonament són els més difícils de detectar i els més perillosos. Els errors de forma són els més difícils de detectar i els més menysprejats.

En primer lloc diré que no hi he anat, però sí que he anat a veure al Sr. Mulet i a parlar-li amb ell i a dir-li que he llegit el seu número de "Es Pi Gros" i que he trobat molts errors i moltes imprecisions. Els errors són de tres tipus: errors de fet, errors de raonament i errors de forma. Els errors de fet són els més comuns i els més fàcils de detectar. Els errors de raonament són els més difícils de detectar i els més perillosos. Els errors de forma són els més difícils de detectar i els més menysprejats.

Lo que passa és que he llegit els seus escrits i he trobat que hi ha molts errors i moltes imprecisions. Els errors són de tres tipus: errors de fet, errors de raonament i errors de forma. Els errors de fet són els més comuns i els més fàcils de detectar. Els errors de raonament són els més difícils de detectar i els més perillosos. Els errors de forma són els més difícils de detectar i els més menysprejats.

Així, doncs, si tot i això he llegit els seus escrits i he trobat que hi ha molts errors i moltes imprecisions, entenc que potser és millor que no s'esmenta el seu nom en cap moment de la xafarderia.

En aquest escrit he explicat el darrer número del PI GROS i he explicat que he llegit molts errors i moltes imprecisions. Els errors són de tres tipus: errors de fet, errors de raonament i errors de forma. Els errors de fet són els més comuns i els més fàcils de detectar. Els errors de raonament són els més difícils de detectar i els més perillosos. Els errors de forma són els més difícils de detectar i els més menysprejats.

què el de la bicicleta sense tub no és "verd" em demostra una mànega ample en aquest aspecte que em sorprèn). Vista l'única mentida per a mi, la resta no són més que exageracions pròpies de xafardera, en les que no hi veig cap mostra de "verí i rancor" com diu vostè. El que sí hi ha és una certa mala intenció i ganes de "picar" un poc, i ho ha aconseguit. Al marge de si això està bé o no, el que no puc entendre és que una persona culta com vostè, amb el càrrec eclesiàstic que té, pugui fer cas a xafarderies i, en lloc d'ignorar-les, es posi al nivell que sens dubte Na Ben Vista de sitjava.

Més envant també sembla enfadat pels "manaments de la llei del rector". L'escrit fa quasi 70 anys que fou publicat, en una època en la que no es podia somiar arribar a la llibertat que tenim avui (encara que esquifida). Sens dubte, si això s'hagués publicat a Palma no hagués passat res però a un poble petit i amb un sol rector pot semblar malintencionat. Jo no sé si Na Ben Vista ho ha fet amb mala idea, però així i tot té tot el seu dret. De fet, hi ha innumbrables escrits, gloses... que fan referència a l'estament eclesiàstic i crec que no per això tots els seus membres s'hi hagin de veure retratats. Som a una democràcia i hem de saber tolerar les idees i els escrits dels altres. Sense anar més lluny, els qui defensam la unitat de la llengua catalana hem d'aguantar als diaris cartes de to feixista i insultants que defensen (en castellà) la independència del mallorquí del català. El millor de tot és no fer-los cas.

Fins aquí parla del darrer número d'Es Pi Gros, però ara és vostè qui va al "lloc comú del fems per cercar-hi pedassos bruts" (són paraules seves) i ens mostra que el que més ganes tenia era d'afegir "altres coses que ja havien quedat dins el tinter", aprofitant per a criticar la revista per unes coses que havia escrit Na Ben Vista. Don Miquel, Na Ben Vista és una cosa i "Es Pi Gros" és una altra. A molts de números hi

surt que les opinions expressades en els articles no tenen res a veure amb la revista. Referir-se als responsables de la revista és de mala fe i, si més no, injust.

Pens que té tota la raó quan no acceptau el que diu Na Ben Vista de "no te fiis mai de cap capellà". Això és un tòpic més on cau molta de gent quan critica generalitzant (tots els polítics són..., tots els metges són iguals, etc); alliberar-se de dir-los o de fer-los cas demostra un domini de la personalitat que no tothom té. És clar que no tots els capellans són inquisidors, però tampoc no tots són sants. Llavors torna caure en l'error, que no vull creure intencionat, de posar en boca d'Es Pi Gros paraules de Na Ben Vista. I seguidament fa unes afirmacions greus, que aquestes sí que poden fregar la mentida, i no petita com deis que és la de Na Ben Vista. Són dues: la de l'època anterior d'Es Pi Gros i les dels col·laboradors.

1) És ver que durant una època "Es Pi Gros" es va fer amb el seu ciclostil i pens que tot el poble li ha d'estar agraït i no només els que fèiem la revista. Però li record que la revista la feien i la dirigien conjuntament 6 institucions i entitats (Ajuntament, Associació, Escola, Cambra Agrària, Paròquia i U.E. Lloret), per tant si en aquella època hi hagué perdudes els comptes s'havien d'arreglar entre elles, i no pretendre ara difamar els tres membres del Consell de Redacció que en aquell temps no tenien res a veure amb la revista, i que la pretesa "bona tallada" que vostè diu que se n'han enduit no és més que feina, voluntat, perdre tempos i de vegades doblers, rebre crítiques de per tots els costats i poques ajudes.

2) Llavors en un altre paràgraf diu vostè que mirem els col·laboradors d'abans i els d'ara. Ho he fet i fins i tot els he comptat. A l'època en què es feia la revista amb el seu ciclostil col·laboraven a cada número de 13 a 14 persones (hi incloïen les 6 institucions, que en certs casos només posaven breus avisos) i en aquesta dar-

ELS FAMILIARS I AMICS, QUE SÓN FOCOS,
PARTICIPEN EN LA SORT DE "NA BEN VISTA"

Na Ben Vista

DE 100 ANYS D'EDAT (A) BEN VISTA.
I FREDAN VEIGUEN A L'ÚNIC ESPANTAMENT QUE TENIA
LLOC DESA A LES 8 H. I ACTE SEGUIU EL ROSARI I FUN-
ERAL QUE SE CELEBRARÀ A LA PARROQUIA DE LA VERGE D' LONSTO, D'AQUEST POBLE, PER EL QUAL
ELS QUEL·LIMEN SUCCUMENT AGRAITTS.

Casa mortuària.....?.....Vivia a ca tothom!
El condol se donarà segons costum de la Parroquia.
No se convidarà particularment.

Poses Funebres: "ESTELIT"
C/ Bona Gent, 13. Buger.
te. 000001

rera etapa ho solen fer una mitja de 9 (sen- se incloure alguns membres del consell de redacció que sense firmar fan el noticiari, els esports...). La diferència hi és però a l'època anterior la revista només durà 1 any (amb 12 números -6 amb el seu ciclostil- i, més o menys, uns 35 col.laboradors en total), mentre que aquesta ja dura farà tres anys (1 any bimestral, 2 anys mensual; amb més de 60 col.laboradors diferents, alguns de fora i, d'ells, alguns de reconegut prestigi intel·lectual com J. Massot, C. Aguiló, P. Estelrich..., que si bé col.laboren a través de la "Premsa Forana" surten a "Es Pi Gros" gràcies a la feina del Consell de Redacció). En aquest cas crec que és de valorar la seva constància i la superació qualitativa i tècnica de la revista, sense menysprear però les èpoques anteriors

Es ver que molts de noms que sortien a bans ja no ho fan, però vostè diu que les coses evolucionen. També les persones. Jo mateix som el primer que abans estava il·lusionat (tenia 15-16 anys) i vaig col.laborar a quasi tots els números, i ara la manca de temps i, potser més, la peresa m'ho impedeixen. I com jo molts. Però si uns ja no escriuen, n'hi ha d'altres de nous. En tot cas si algú no col.labora és perquè no vol, i no perquè se porgui o censuri els col.laboradors com vostè diu. Mai no s'ha censurat cap article ni cap persona en aquests tres anys, però jo encara m'enrecord

que "Es Pi Gros" fos la revista que el poble es mereix no faria afirmacions d'aquestes que l'únic que fan és crear una animadversió contra la gent que fa la revista. Vos té sap la influència i la reputació que té a qualsevol poble de Mallorca la institució que representa. Aprofitar-se d'això per a llançar crítiques sobre els responsables de "Es Pi Gros" no té altre qualificatiu que el d'abús. Jo estic plenament convençut que el seu escrit s'hagués publicat a la revista si li hagués presentat (com ho ha fet altra gent contestant a Na Ben Vista, per exemple En Jaume Coll al N° 21) i hagués estat el més lògic, en lloc de fer aquesta posada en escena" d'imprimir 3 fulls per repartir i, segons sembla, sense fer-ne arribar cap a la revista de manera "oficial". Bé esper que aquests problemes passin aviat i que a "Es Pi Gros" hi tornin a sortir les notícies, avisos, informacions... de les institucions del poble; però això ja és una qüestió en la què no hi tenc res a veure i ja és cosa d'altres persones.

* * *

Després de l'escrit de D. Miquel Mulet en sortiren dos més, quasi al mateix temps, supòs que per a mantenir l'ambient que s'ha via creat. Encara que per diferents raons, els dos fan riure, demostren una certa manca d'originalitat en copiar la idea de D. Miquel d'escriure i repartir fulls. Tal vegada els autors no haguessin estat capaços de tenir la idea per ells mateixos.

Un dels fulls repartits és una esquila de Na Ben Vista que, si bé alguns voldrien que fos de veres, jo crec que no és més que un glop d'humor dins la polèmica i, sense fer cap mal a ningú, deixa clar que als seus autors no els agrada Na Ben Vista.

O tal vegada no?, perquè resulta tan poc punyent que pareix que fins i tot ha estat Na Ben Vista que s'ha volgut fer propaganda.

I el darrer de tots és la "Replica (sic) a Na Ben Vista" signada per D. Joan Bonet i Capellà (sic). D'aquest escrit no en calen massa comentaris tant pel to que

"DE L'UNA A NA BEN VISTA"

Quan vaig llegir el darrer nombre, (41), del mes d'octubre del PI GROS, vaig quedar sorprès, de pèdra; bé podria posar molta de adjectius qualificatius, quan vaig veure lo que escrivia (si en això es pot dir escriure), a aquest grupet de farsants frustrats i reprimits que firmen amb el pseudònim de BEN VISTA.

1º En primer lloc vull deixar clar a l'opinió pública de Lloret, que jo mai he dit que en cas que fos batle d'aquest poble, lo primer que feria seria denunciar al famós grupet de marres; perquè una cosa està molt clara, que no importa ésser batle, perquè en cas de que atentin contra la dignitat d'una persona, hi ha uns tribunals de justícia on es pot recurrir.

2º Veig que l'intenció del grupet se d'intentar ridiculitzar a la persona a qui es refereix l'article. I jo vos dic amb aquestes paraules allò de "NO OPEN QUI VOL, SINO QUI POT" i vosaltres de moment no m'heu demostrat tenir la suficient personalitat com per inquietar-me lo més mínim, ja que sou com las estruces que amaguen el cap baix l'ala.

3º Demand el tema de les reunions a la piscina, i de les ganes de mandar d'alguns d'aquest poble, vos podria contestar amb una pregunta: ¿no està que almt de vosaltres està gelós i te por que a la pròxima legislatura no pugui encalentrir la cadira?.

4º I per acabar, vos puc assegurar que no sé si realment algú del meu partit (P.S.O.E.), l'hi ha fet ofertes temptadores a Toni Ramis, però si fos per jo, estaria molt content que així fos, ja que en Toni, políticament val molt, i vosaltres ja sabeu que el polític que dirigeix D. Fulip Gonzales, només intenta dur a las sevas files, la gent que verdederament val (llegiu: Damià Ferrà Pons), per collir cualsevol mediocres d'es P.S.M. com vosaltres sempre estàn a temps.

Joan Bonet i Capellá

s'hi utilitza com perquè no s'afica directament amb "Es Pi Gros". L'autor comença i a caba INSULTANT i identificant a Na Ben Vista amb un "grupet de farsant frustrats i reprimits". D. Joan, si està tan segur de qui són, per què no escriu els seus noms en lloc de donar a entendre qui són però sense saber-ho. O té por que si posa noms el duguin als tribunals? Quina propaganda, eh!

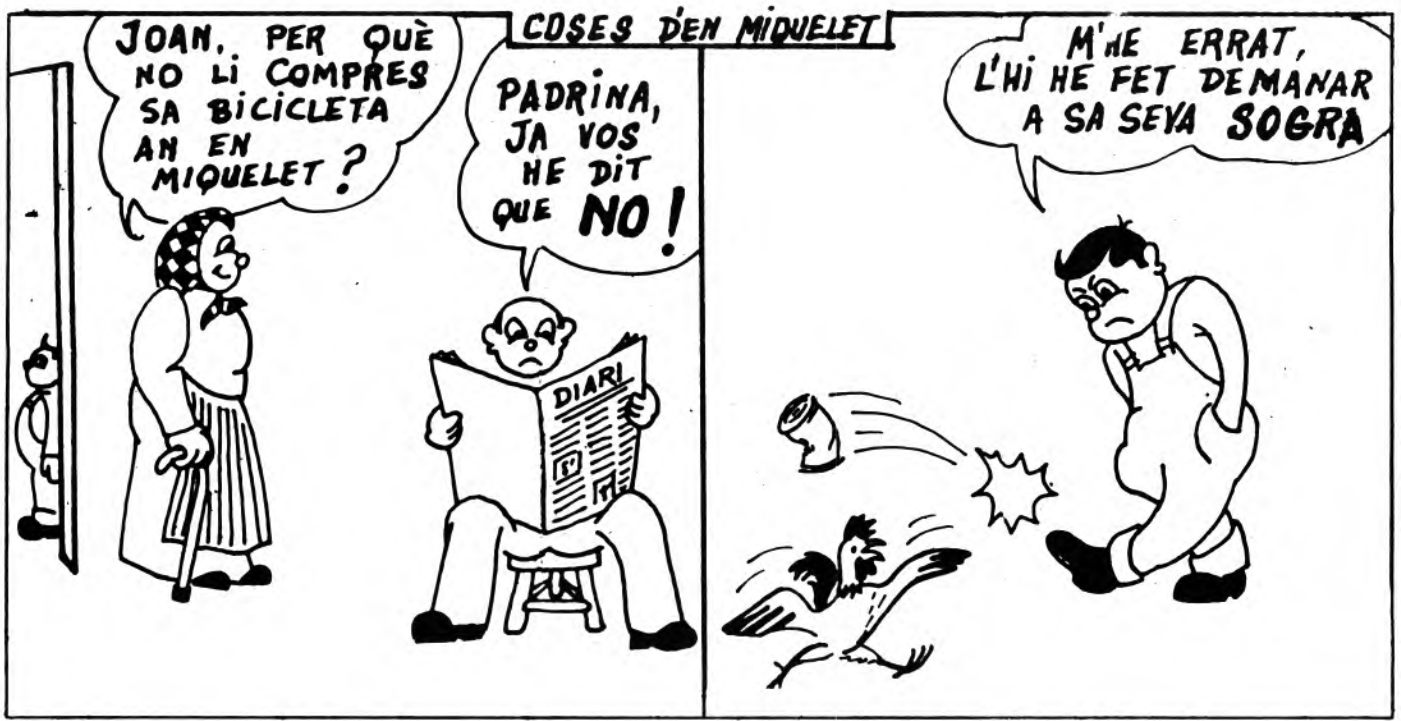
Diu que no ofèn qui vol, sinó qui pot, i té raó, però sembla que vostè sí que s'ha ofès per una xafarderia en la qual no s'es-

menta cap nom. Ara, del que ja no estic tan segur és de si vostè ha ofès a algú amb els seus insults.

D. Joan, en lloc de fer escrits intentant agraviar i fer acusacions sense fonament valdria més que es mesuràs. És clar que pot escriure el que vulgui i com vulgui però per favor no faci tantes faltes i incorreccions (més de 50 en un escrit tan curt); a la biblioteca de Lloret hi ha diccionaris, gramàtiques, etc. de català. I li afegesc que la revista "Es Pi Gros" és oberta a tothom inclús als seus escrits. Supòs que la modèstia que caracteritza als del seu partit (P.s.o.E.), que es considera l'única alternativa i que considera mediocres als que no són del seu, li impedeix escriure a la revista i fins i tot escriure millor el català (per què? si sabent castellà ja basta). No hi ha pitjors mediocres que els que es pensen no ésser-ho, i n'hi ha molts que fins i tot no hi arriben, a la mediocritat.

En resum, el seu escrit ha estat un magnífic "manifest" que ajuda a aclarir bé el que es pot esperar a Lloret del seu partit i dels seus representants.

Mateu Fiol i Tomàs

Conselleria d'Educació
i Cultura del Govern Balear

Sa Festa Major

Es Ball

Associació de la
Premsa Forana

Introducció.-

Quan parlem de festa sempre ens referim a qualche cosa especial dins l'any, dins les feines normals del camp o de la ciutat.

A Calvià dues de les tasques més importants, econòmicament parlant dels nostres camps han estat i encara són les del blat i les de les ametles.

Per Juny acabaven les feines del blat amb la batuda. I per juliol començaven a batre, a collir i a pellicar les ametles.

Entre les dues fortes tasques hi havia un descans de 2 setmanes i a 1 mes de durada.

A part de les devocions religioses a cada sant particular de cada poble s'ha de tenir en compte, sobre tot, les necessitats econòmiques de cada comunitat. Per això no és d'extranyar que les festes patronals o festes majors de molts de pobles de Mallorca se localitzin entre Sant Joan i Sant Jaume (Sant Pere, Sant Cristòfol, El Carme) perquè els dies intermitjos són de relativa calma entre les dues tasques agràries abans anomenades. Aquest és el cas de Calvià.

En aquest article només fare referència a una sola part de la festa: El Ball.

La diversió màxima de la Festa Major ho constituïa Es Ball del dia de Sant Jaume.

Els organitzadors de les festes eren els 4 obrers, dirigits per l'Obrer Major, que donava les ordes per a començar la festa.

La gent, ben endiuemjada, anava acudint a Sa Plaça, després d'haver sopat i anaven ocupant les cadires que enrevoltaven el cadafal, per a gaudir de la vetlada còmodament asseguts. Les cadires les diuen cadascú la seva. Els homes joves restaven drets defora del cercle o asseguts vora les seves enamorades. Els homes veis donaven una volta per la plaça, i se n'anaven a beure un gelat. I el cadafal... enrevoltat de garlandes de murta.

Les joves pubiles restaven a les seves cases en espera d'esser les elegides per encetar el ball.

Llavors començava s'Encantament dels balls, l'encarregat d'encantar era el Saig. S'encantava la primera dansa. Era un honor per l'al.lota afavorida el ballar Sa Primera, així mateix com el ballar Sa darrera. Per tant els pares i els enamorats pujaven fort per aconseguir tenir l'honor de que la seva protegida fos la sortada.

Una vegada acabat l'encantament s'Obrer Major donava una canya verda, com senyal del dret adquirit, al que havia pujat més fort i donava les ordes perquè la colla de xeremiers anàs a ca l'al.lota sortada a cercar-la. I sortien Ses Xeremies seguides de tot l'estol de jovenots. Quan arribaven a la casa cridaven a l'al.lota que tardava una mica en sortir de ca-seva com volguent demostrar que no esperava l'honor. I fins llavors havia estat im-

pacientment darrera la finestra, desitjant-ho com res en el món.

Així l'al.lota amb tota la trecalada sortien cap a la plaça i anaven fent sarau pel carrer.

Quan arribaven a plaça el pare o l'enamorat ja havien contractat els servicis d'un bon ballador perquè encetés el ball amb l'elegida i la fes quedar bé. L'endemà tothom del poble en xerraria d'ella i per tant l'hi havia de sortir de lo millor. S'Obrer Major (o el Saig) donava l'orde de començar als músics i començaven...

Després de Sa primera venia Sa segona que era dedicada a la filla de qualque autoritat, normalment el batle.

I després Sa tercera, que també era encantada però no arribaven tan amunt com a Sa primera i a Sa darrera. També l'al.lota era menada a plaça amb xeremiers i acompanyada de tots els joves fadrins.

Tot seguit començava el ball per a tothom. Cada ball era igualment encantat però no es pujava molt.

El podien ballar fins a 3 parelles, que eren les que cabien damunt el cadafal, així es posaven d'acord 2 o tres joves i pujaven fins guanyar el ball per a ells i les seves al.lotes. Els dobbers que havien acordat eren donats al Saig. I la música sonava. Ara un bolero, ara una jota, ara una mateixa, ara un copeo...

Per a descansar S'Obrer Major donava permís als músics per a poder refrescar-se, i ho feien beguent aiguardent o aigua fresca. I tot d'una el ball...

Fins que apuntava l'aurora i S'Obrer Major decidia que arribava el moment d'encantar Sa Darrera.

La gent tornava posar gran atenció en l'encantament i tornava passar lo mateix que amb Sa Primera. I per molt tard que fos l'al.lota sortada esperava amb impaciència darrera la finestra, encara que sempre fes un poc de comèdia de que dormia. Els ulls ben espolsats tenia! I amb aquesta Darrera dansa acabava el ball. Les xeremies o la música acompanyaven a l'al.lota com a darrer honor de la ballada.

ES PI GROS

Lloret de Vista Alegre

IV Premis Periodístics "Associació de Premsa Forana"

L'associació de Premsa Forana de Mallorca, amb la col·laboració i patrocini de La Caixa de Balears "SA NOSTRA", convoca el Quart Concurs Periodístic "Associació de Premsa Forana de Mallorca, amb l'objectiu de premiar els millors treballs sobre temes d'actualitat a Mallorca. El concurs es registrarà per les següents BASES.

1.- Els treballs que hi participin estaran escrits en llengua catalana.

2.- Els treballs s'hauran publicat dins els terminis fixats en aquesta convocatòria, a qualsevol de les publicacions associades.

3.- Podran participar-hi tots els col·laboradors habituals de les publicacions.

4.- Per poder optar al premi, els treballs s'hauran d'haver publicat dins els següents terminis: des del dia 1 de Maig de 1986, fins al dia 30 d'Abril de 1987.

5.- Per optar al premi, l'autor del treball, per mitjà

del director de la publicació on hagi sortit a llum, enviarà el retall del mateix, per triplicat, a nom de l'Associació de Premsa Forana, Carrer Princesa, 24, de Sant Joan.

6.- El Jurat es donarà a conèixer en el moment de la concessió dels premis i el seu veredictes serà inapel·lable.

7.- El veredictes es farà públic dins el mes de Maig de 1987. El lloc i dia seran comunicats oportunament.

8.- L'Associació es compromet a publicar els treballs premiats.

9.- Els premis que s'atorguen, són els següents:

Tres premis de 30.000 pts., cada un.

Un d'ells tindrà un premi d'honor.

10.- Els participants es comprometran a acceptar aquestes Bases. Els membres del Jurat resoldran els casos que no estiguin prevists.

NOTA: La recepció dels treballs que es presentin al Concurs, quedarà tancada el dia 10 de Maig de 1987.

16 DE NOVEMBRE
TROBADA DE LA
PREMSA FORANA

Convocats per la Revista "Algebelí" de Muro, recolzada monetàriament per l'Ajuntament de dit municipi i amb la participació del Consell Insular de Mallorca i la Comunitat Autònoma de les Illes es va fer una Diada entre gairebé tots els representants de les revistes integrants.

Rebutts al Consistori de Muro per la presidenta de la comissió de cultura, la senyora Maria Amer, se'ns va comunicar la visita turística que havíem de realitzar.

Visitarem la Parròquia de la Vila on tenguérem ocasió de poder contemplar el major retaule que hi ha a l'illa i a un Sant Joan Baptista datat del

s. XIII i valorat en cent milions de pessetes.

Seguidament vàrem anar a visitar el nostre passat reunit a una casa antiga donada pel Sr. Gabriel Alomar Esteve al Ministeri d'Educació Nacional l'any 1.965, aquest conjunt d'antigüetats forma part actualment del grup d'edificis que poseeix el museu de Mallorca.

A continuació ens conduïren al Claustre del convent situat al costat de l'antiga ermita de Santa Anna.

Com a quarta visita anàrem a la Llar de la 3a. Edat on es donaren els premis d'uns concursos de fotografia organitzat per la revista Algebelí i allà mateix ens va ser ofert un petit aperitiu.

Acabada aquesta visita turística ens anàrem cap a les Cases de Son Sant Martí per dinar on va fer acte de presència el President del Consell Insular de Mallorca Jeroni Albertí.

Una vegada acabats de

dinar i per tancar la Diada van parlar el Sr. Batle En Jaume Mulet Salamanca que va alludir els seus homònims perquè s'animassin a subvencionar-ne altres; el President del Consell Insular, En Jeroni Albertí, i el President de l'Associació de la Premsa Forana, En Biel Massot, que va donar les gràcies a tots els assistents i a totes les institucions que ho feren possible. Seguidament va donar inici a l'assemblea de la Premsa Forana amb caràcter Ordinarí.

Des de Lloret
Bon Nadal
i millor 1987

BON NADAL

Vos desitjam a tots
des de cada àrea de la nostra activitat

ÀREA ACCIÓ SOCIAL

- ◇ Personal.
- ◇ Acció social.
- ◇ Hospital General.
- ◇ Hospital Psiquiàtric.
- ◇ Llar de la Joventut.
- ◇ Llar de la Infància.
- ◇ Llar dels Ancians.

ÀREA CULTURA

- ◇ Cultura i Educació.
- ◇ Xarxa biblioteques.
- ◇ Esports.
- ◇ Escoles esportives.

ÀREA ECONOMIA

- ◇ Foment de l'indústria, comerç i turisme.
- ◇ Agricultura.
- ◇ Hisenda.

ÀREA COOPERACIÓ

- ◇ Ordenació del territori i urbanisme.
- ◇ Pla d'obres i serveis.
- ◇ Xarxa viària.
- ◇ Servei de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvament (SERPREISAL).

CONSELL INSULAR DE MALLORCA